

Jesensko-zimsko vreme in pešci

V prometu sodelujemo vsi, vendar je vsak udeleženec v prometu tudi pešec. Le-ta je najmanj zaščitena in zato pogosto žrtev prometne nezgode. Pešci so tudi pogosti povzročitelji prometnih nezgod, največkrat s hudimi ali celo tragičnimi posledicami. Tretjina vseh Slovencev je voznikov motornih vozil, torej poznajo težave in nevarnosti, ki nastajajo ob srečanju vozila in pešca, a zelo malo voznikov to upošteva, kadar so pešci.

Za pešce je v večini naselij dobro poskrbljeno, saj so zgrajeni hodniki za pešce, nadhodi, podhodi, označeni prehodi za pešce, semaforizirana križišča, posebni prometni znaki in osvetlitev. Tudi prometni predpisi v največji meri ščitijo pešce v prometu, vendar so kljub temu žrtve med njimi redne, skorajda vsakodnevne.

Vzroki za nezgode so tako pri voznikih kot pri pešcih. Pešci se po eni strani zavedajo svojih pravic, ki so glede na gostoto prometa včasih neuporabne, saj voznik ne more ustaviti vozila na mestu, da bi pešcu omogočil varno pot, po drugi strani pa pešci ne upoštevajo svojih dolžnosti, ki naj vozniku omogočijo varno udeležbo v prometu in obenem zagotovijo varnost pešcu, četudi z nekoliko daljšo potjo ali izgubo nekaj minut.

Pa si pogledjmo nekaj primerov, posebej ob zimskih poslabšanih vremenskih razmerah:

Vsak pešec se mora zavedati, da ga bo voznik v mraku, megli, dežju ali ob sneženju zagledal pozno, večkrat celo prepozno, da bi lahko varno ukrepal. Zato naj bo pešec skrajno previden pri prečkanju ceste in naj jo prečka, če je mogoče, le na prehodih, ki so posebej označeni in osvetljeni ali v semaforiziranih križiščih, seveda pri zeleni luči.

Na mokri, poledeneli ali zasneženi cesti imajo vozila dosti večjo zavorno pot kot na suhi cesti, zato naj pešec prečka cesto šele, ko se je prepričal, da se bo vozilo varno ustavilo, sicer pa je bolje, da nekoliko počaka, da vozila odpeljejo.

Pešec naj omogoči vozniku, da ga bo pravočasno zagledal, s tem da se bo podnevi oblekel v oblačila živih ali celo fluorescentnih barv, ponoči ali ob zmanjšani vidljivosti pa naj v desni žep zapne svetlobno odsevno telo — kresničko, ki bo visela ob njem. Take kresničke morajo vsi nositi na cesti ob zmanjšani vidljivosti, na cestah izven naselja, vendar pa jo bo previden pešec uporabljal že prej tudi v naselju.

Na mokri, poledeneli ali zasneženi cesti vsak pešec po nepotrebnem tvega življenje, če prečka cesto izven prehoda za pešce, nenadoma stopi ali prične na cesto, prečka cesto pri rdeči luči, hodi ponoči izven naselja brez kresničke ali celo po desni strani ceste, da o vinjenosti, poležavanju ali sedenju na cesti sploh ne govorimo, kajti voznik ob takih pogojih nezgode največkrat ne bo mogel preprečiti.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

PREJELI SMO

Nevarno prečkanje na vrhu klanca v Medvodah

Ali so tisti prehod napravili samo za gostilniške goste, ki so v glavnem odrasli ljudje, ali pa so tudi računali na to, da prehod koristijo tudi otroci brez spremstva staršev. Otroci so po naravi že tako in tako nepredvidni ali premalo previdni, ker se ne zavedajo preteče nevarnosti. Ali kdo od šoferjev, ki prečkajo ta prehod, pomisli na to, kdaj opazi na prehodu odraslega človeka in kdaj šele otroka, ki je po postavi za polovico manjši.

Greben zakriva pogled šoferjem in pešcem, predvsem otrokom. Nekdo, ki vozi iz Kranja proti Ljubljani z večjo brzino (takih je zelo veliko) tako ne more pravočasno opaziti otroka, ki je majhen, praktično skrit za tistim grebenčkom. Ko pripelje s tako brzinjo na 20—30 m do žrtve, se mu praktično ne more več izogniti. Samo še sreča potem pomaga takemu otroku, če slučajno ubeži!

Koliko pa jih ni ubežalo?! Malo pogledjte podatke, koliko jih je že prav tam nastradalo!

Kdor je ta prehod načrtoval, je spregledal najvažnejše — to je varnost!

Tudi jaz imam majhnega otroka, ki bo slej ko prej samostojno stekel čez cesto v malo šolo, potem v šolo, ko ga jaz ne bom mogla skrbno pospremiti!!!! Kdo mi jamči za njegovo varnost?

Res je omejitev čez naselje 60 km. Vendar kdo jo upošteva?

Zato apeliram na SCT, na UJV Odsek za varnost v prometu, naj vendar tam kaj napravijo! Jaz sem prečevala, da bi bilo že mnogo, mnogo bolje in varnejše, če bi bila zebra 10 m višje gor na klanec. Tam bi jo najlažje opazili vozniki iz obeh smeri. Tudi sama sem voznica in verjemite, da govorim iz lastnih izkušenj.

Hudo mi je, ko gledam otroke, kako tečejo čez cesto.

J. F.

Težko je razumeti

Najbolj vztrajni in željni novih spoznanj med borci in upokojenci v KS Hinko Smrekar v Spodnji Šiški so si zaželeli popotovanje na Dolenjsko. Valoviti zeleni svet južno od Ljubljane in pojoča in vabljiva govorica Dolenjcev sta nas pritegnila in načrt je bil kmalu pripravljen. Izbrali smo si pot naših literatov.

Med vijugastimi potmi mimo vasic in zaselkov smo se najprej ustavili na vzorno preurejeni domačiji Primoža Trubarja. Prijetno presenečeni smo bili v njegovi rojstni vasi, v notranjosti njegove hiše pa še bolj začuden. Prikazani dokumenti, izdaje njegovih knjig, ponatisi in vse neštete kopije takratnega vztrajnega in požrtvovalnega dela našega prvega pisatelja v muzeju njegove hiše so najizrazitejši dokaz, kakšne sadove lahko rode vztrajnost, pogum in velika ljubezen do svojega ljudstva. Kolesa starodavnega in prenovljenega mlina ob rečici Raščici, nekdanja last Trubarjevega očeta, pa so nam privrta časa Primoževega otroštva. V svoji notranjosti smo občudovali tega velikana, ki nam je za ceno lastne varnosti in obstoja hotel in tudi uspel utreti prvo pot h kulturnemu svetu takratne Evrope. Občudovali pa smo tudi Raščane, ki so ponosni na rojaka prevzeli breme ureditve in prenoje in tako skupaj s Kulturno skupnostjo Slovenije presenetili vse številne mlade in starejše obiskovalce tega tako majhnega, a hkrati tako velikega kraja — TRUBARJEVO RAŠČICO.

Žal nismo doživeli tako prijetnega zadoščenja niti v rojstni vasi Josipa Stritarja niti v Spodnjih Retjah pri Levstiku. V Podsmreki smo na tuj domačiji lahko opazovali samo portret Stritarja. Ta je bil še nedavno vklesan v pročelje njegove domačije. Portret, ki je res imeniten, je ob stoletnici njegovega rojstva l. 1936 izdelal kipar Franc Gorše. Od Stritarjeve nekdanje lastnine je v vasi ostala le njihova kašča, ki skuša s svojo obnovo tedanjega videza popraviti neodpuščljivo napako upravljanja z našo kulturno dediščino.

Tudi podoba rojstnega kraja Frana Levstika je precej spremenjena. Kmečki domovi se širijo in dvigujejo, novogradnje pa nimajo prav nobene posluha za spomine na velike moze naše preteklosti. Nič več ni občutiti tiste idilične vasi, ki jo Levstik opisuje v svoji pesmi — NAŠA VAS. Le ILIJEV KOZOLEC, kjer je pod Levstikovim peresom nastajala tista vzorna povest — MARTIN KRPAN — ki naj bi Slovincem dala več moči in samozvesti, še stoji. Ali ga bodo ohranili naši rodovi, ali pa bo prav tako padel pod neusmiljenimi vilicami uničujočega stroja? Prav to se je namreč zgodilo z Levstikovo domačijo, saj so nenasitna usta stroja razrivača že ogledala njeno prvo polovico.

Nemi smo stali ob njenem vznožju. Kot da nam nekdo krade veličino Levstikove osebnosti. Kot da nam ta novi čas skuša z nekaterimi nepremišljenimi posegi zakriti vse sledi naše preteklosti. Brez preteklosti pa ne bi zrasla in ne bi obstajala sedanost in ne bi smeli upati v prihodnost. Zakaj naj bi bili vedno majhni in vedno zadnji v vrsti med drugimi narodi v Evropi in v svetu? Zakaj sami sebi spodjedamo korenine našega kulturnega bogastva?

Kako smo v resnici bogati v svojem izražanju in ustvarjanju, se ne zavedamo dovolj. Prav to pa je tudi odraz vsega, kar odmerjamo v te namene. Kolikokrat smo krivili prejšnje čase, kako malo posluha so imeli za svoje umetnike. Ali bomo tej graji dodali še sedanjo?

Žal se še dogaja in ne tako poredko, da premalo cenimo ljudi, tako tiste v preteklosti in tiste, ki danes s svojo umetnostjo ohranjajo obstoj in življenje svojemu rodu.

Tako smo premišljevali med vožnjo v Trebnje. Tu smo si ogledali GALERIJO NAIVCEV. Bogata zbirka in nadvse prijetno okolje nam je spet vrnilo nekaj volje. Še pogled v dolino Mirne in končali smo naš celodnevni izlet po Dolenjski. Ljubljana, 6. novembra 1986 **Jožica Zoroja**

Nova kaset

- A**
1. ROZANA — Hvale — Hvale
 2. CAGAV FANT — Hvale — Hvale
 3. MED IN MLEKO — Lebar — Levski — Hvale
 4. ŠKANDAL — Hvale — Hvale
 5. NORO LJUBIM TE — Hvale — Hvale

- B**
1. NEBOM — Lebar — Hvale
 2. AVSE — Hvale — Hvale
 3. LEGENDA — Lebar — Levski
 4. KAJ — Hvale — Hvale
 5. LUTKE — Hvale — Hvale

Izvedba, aranžmani, produkcija, oblikovanje MARKO, JANEZ, SLAVKO, MARJAN, IVAN (12. NASPROTJE)

Posnel v lastnem studiju BORUT ČINC

Urednik izdaje: BOŽO ŽABJEK

P 1986

Snemanje kasete je omogočila:

GALA

Izdelavo kasete je omogočil:

ELEKTROVOD
Ljubljana